

Štvrtok 21. mája 2015

P8_TA(2015)0212

Svazijsko, prípad ľudskoprávných aktivistov Thulaniho Maseka a Bhekiho Makhubua**Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. mája 2015 o Svazijsku a prípade aktivistov za ľudské práva Thulaniho Maseka a Bhekiho Makhubua (2015/2712(RSP))**

(2016/C 353/11)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohodu z Cotonou,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,
 - so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov,
 - so zreteľom na svazijský zákon o pracovnoprávných vzťahoch z roku 2000 (v znení zmien),
 - so zreteľom na národný program Medzinárodnej organizácie práce (MOP) na podporu dôstojnej práce pre Svazijsko,
 - so zreteľom na všeobecné pravidelné preskúmanie (UPR) o Svazijsku na zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva, ktoré sa konalo 4. októbra 2011,
 - so zreteľom na všeobecný systém preferencií EÚ (VSP), ktorý schválil Európsky parlament 31. októbra 2012,
 - so zreteľom na vyhlásenie EÚ na 103. zasadnutí Medzinárodnej konferencie práce 6. júna 2014 v Ženeve,
 - so zreteľom na vyhlásenie hovorca podpredsedníčky Komisie/vysokkej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 30. júla 2014 o odsúdení redaktora časopisu *The Nation* Bhekiho Makhubua a právnikovi pôsobiaceho v oblasti ľudských práv Thulaniho Maseka,
 - so zreteľom na rezolúciu Africkej komisie pre ľudské práva a práva národov (ACHPR) č. 286 o slobode prejavu v Svazijskom kráľovstve,
 - so zreteľom na miestne vyhlásenie EÚ z 1. apríla 2014 o nedávnom zatknutí a pokračujúcom zadržovaní redaktora časopisu *The Nation* Bhekiho Makhubua a právnikovi pôsobiaceho v oblasti ľudských práv Thulaniho Maseka,
 - so zreteľom na tlačovú správu, ktorú 28. marca 2014 vydal osobitný spravodajca ACHPR pre slobodu prejavu a prístup k informáciám v Afrike o zatknutí Thulaniho Rudolfa Maseka a Bhekiho Makhubua,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Svazijsko je absolutistická monarchia pod vládou kráľa Mswatiho III., ktorý v roku 1973 zaviedol výnimočný stav, ktorý je stále v platnosti aj po 41 rokoch, pričom kráľ má absolútnu moc nad kabinetom, parlamentom a súdnictvom a za jeho vlády došlo k výraznému zhoršeniu situácie v oblasti ľudských práv a životnej úrovne a k zvýšeniu chronickej chudoby a zároveň k obmedzeniu rešpektovania právneho štátu, čoho dôkazom je najmä postavenie politických strán mimo zákon; keďže porušovanie základných práv pracovníkov sa stalo systémovým a keďže za posledné desaťročie vláda Svazijska porušovala odborové a ľudské práva a nerešpektovala intervencie MOP týkajúce sa uplatňovania dohovoru č. 87;

Štvrtok 21. mája 2015

- B. keďže Thulani Maseko, právnik pracujúci pre Kongres odborových zväzov Svazijska, bol 17. marca 2014 zatknutý po tom, čo napísal článok kritizujúci nedostatok nezávislosti systému súdnictva v Svazijsku; keďže 19. marca 2015, po uverejnení listu z väzenia odsudzujúceho podmienky jeho zadržovania, bol predvedený pred disciplinárny výbor vo väzení bez prítomnosti právnik a potom bol násilne presunutý do samoväzby; keďže hoci toto rozhodnutie napadol, doteraz nebol oznámený žiadny dátum jeho výsluchu na Najvyššom súde;
- C. keďže Bheki Makhubu, publicista a šéfredaktor časopisu *The Nation* považovaného za jediné nezávislé noviny tejto krajiny, bol po uverejnení článku kritizujúceho justičný systém zatknutý na základe obvinenia zo „škandalizácie súdnictva“ a z „pohrdania súdom“;
- D. keďže 17. júla 2014 boli Thulani Maseko a Bheki Makhubu usvedčení Najvyšším súdom Svazijska z pohrdania súdom a odsúdení na dva roky väzenia, čo je rozsudok, ktorý sa zdá byť neprimeraný v porovnaní s bežným trestom – 30-dňovým odňatím slobody s možnosťou zaplatiť pokutu – uplatňovaným v podobných prípadoch; keďže sudca predsedajúci tribunálu Mpendulo Simelane bol menovite uvedený v jednom z článkov uverejnených v novinách Thulaniho Maseka a keďže to predstavuje jasný konflikt záujmov a bránenie spravodlivému procesu;
- E. keďže súdne prenasledovanie kritických hlasov v Svazijsku nie je obmedzené na prípad Thulaniho Maseka a Bhekiho Makhubua, ale je súčasťou znepokojujúceho trendu obmedzovania slobody prejavu v krajine, kde 32 zákonov stanovuje obmedzenia slobody prejavu a prístupu k informáciám a kde boli politické strany zakazované od roku 1973;
- F. keďže svazijské orgány okrem použitia obvinení z pohrdania súdom proti svojim kritikom aktívne uplatňujú zákon o potláčaní terorizmu z roku 2008 a zákon o poburovaní a podvratných činnostiach z roku 1938 na zastrašovanie aktivistov a obmedzovanie výkonu práva na slobodu prejavu, združovania a pokojného zhromažďovania a keďže tieto orgány takisto začali súdne konanie podľa zákona o potláčaní terorizmu proti Thulanimu Masekovi v septembri 2014, a to na základe obvinenia z poburovania, ktoré bolo voči nemu prvýkrát vznesené v roku 2009; keďže medzinárodné organizácie z viacerých dôvodov odsúdili ustanovenia zákona o potláčaní terorizmu ako nezlučiteľné so záväzkami Svazijska v oblasti ľudských práv;
- G. keďže v apríli 2014 bolo zatknutých a obvinených z teroristických činov sedem ľudí iba preto, že mali oblečené politické tričky; keďže premiér Svazijska Barnabas Sibusiso Dlamini pri prejave v parlamente 7. augusta 2014 povedal, že dvoch vedúcich odborových organizácií, ktorí sa zúčastnili na africkom samite vo Washingtone DC, by mali za kritizovanie vlády uškrtiť a že prvomájové oslavy by sa mali povoliť iba uznaným odborom;
- H. keďže svazijská ministerka práce a sociálneho zabezpečenia Winnie Magagula 8. októbra 2014 pozastavila s okamžitou účinnosťou činnosť všetkých federácií, rozpustila Kongres odborových zväzov Svazijska (TUCOSWA), Združené odborové zväzy Svazijska (ATUSWA), Federáciu svazijských zamestnávateľov a obchodnej komory (FSE&CC) a niekoľko ďalších štatutárnych orgánov a keďže článok 5 dohovoru MOP č. 87 o slobode združovania, ratifikovaný svazijskou vládou, uznáva právo organizácií pracovníkov vstupovať do federácií a konfederácií podľa ich vlastného výberu;
- I. keďže vláda Svazijska úplne ignorovala odporúčania a opakované výzvy medzinárodného odborového hnutia zamerané na dodržiavanie práv zaručených podľa medzinárodných dohovorov, ktoré Svazijsko ratifikovalo, najmä dohovoru MOP č. 87, a namiesto toho úplne pozastavila právo pracovníkov slobodne sa združovať a vykonávať odborársku činnosť;
- J. keďže v nadväznosti na vyšetrovaciu misiu do Svazijska, ktorú zorganizovala Medzinárodná konfederácia odborových zväzov v dňoch 14. – 16. mája 2015 s cieľom posúdiť pokrok v oblasti slobody združovania a navštíviť politických aktivistov a aktivistov za ľudské práva, bol kongres TUCOSWA nakoniec znovu zaregistrovaný; keďže napriek tomu tieto orgány neposkytli záruky, že nebudú zasahovať do fungovania a organizácie odborových zväzov, a v skutočnosti sa na schôdzach odborových zväzov objavila polícia;

Štvrtok 21. mája 2015

- K. keďže EÚ 15. júla 2014 ukončila rokovania o dohode o hospodárskom partnerstve (DHP) so skupinou SADC-DHP (vrátane Svazijska), ktorá má byť predložená Európskemu parlamentu v druhom polroku 2015 na prípadné schválenie;
- L. keďže Svazijsko v novembri 2014 prišlo o svoju preferenčnú obchodnú dohodu s USA vyplývajúcu zo zákona o raste a možnostiach Afriky (AGOA) po tom, čo vláda neprijala reformné opatrenia, ktoré sa dobrovoľne zaviazala zrealizovať v roku 2013, vrátane riešenia otázky obmedzovania slobody združovania, zhromažďovania a prejavu, napríklad uväznenia Thulaniho Maseka a Bhekiho Makhubua, a zmeny zákona o potláčaní terorizmu, zákona o verejnom poriadku a zákona o pracovnoprávných vzťahoch;
- M. keďže EÚ v rámci 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF) vyčlenila 62 miliónov EUR na národný indikatívny program na obdobie 2014 – 2020, ktorého priority zahŕňajú podporu dobrej správy vecí verejných, transparentnosti, zodpovednosti, nezávislosti súdnictva, právneho štátu a posilnenie bezpečnosti;
1. požaduje okamžité a bezpodmienečné prepustenie Thulaniho Maseka a Bhekiho Makhubua vzhľadom na to, že ich väznenie priamo súvisí s legitímnym uplatňovaním ich práva na slobodu prejavu a názoru; požaduje aj okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých väzňov svedomia a politických väzňov vrátane predsedu Spojeného demokratického ľudového hnutia Maria Masukua a generálneho tajomníka Kongresu mládeže Svazijska Maxwella Dlaminiho; odsudzuje kruté podmienky zadržiavania oboch týchto väzňov a vyzýva orgány Svazijska, aby za každých okolností zaručili ich fyzickú a duševnú nedotknuteľnosť;
 2. pripomína záväzky, ktoré Svazijsko prijalo na základe Dohody z Cotonou, a to rešpektovať zásady demokracie, právneho štátu a ľudských práv, ktoré zahŕňajú slobodu prejavu a slobodu médií; vyjadruje hlboké znepokojenie nad úpadkom demokracie a základných práv v Svazijsku a nad čoraz brutálnejším spôsobom, ktorým vláda reaguje na svojich kritikov;
 3. konštatuje, že rozsudok vynesенý pre Thulaniho Maseka a Bhekiho Makhubua je oveľa prísnejší než iné tresty v podobných prípadoch, a považuje to za jasný pokus o umlčanie aktivistov a za odstrašujúci prostriedok pre iných, ako to uviedol príslušný sudca; žiada, aby vláda Svazijska okamžite ukončila zastrašovanie zo strany príslušných orgánov namierené proti novinárom, právnikom, nezávislým sudcom, predstaviteľom odborových zväzov a poslancom parlamentu, ktorým hrozia násilím, zatýkaním, trestným stíhaním alebo inými formami nátlaku z dôvodu, že obhajujú ľudské práva a rešpektujú právny štát alebo politické reformy;
 4. vyzýva svazijskú vládu, aby nadviazala skutočný dialóg s odbormi o legislatívnych reformách, ktoré zabezpečia dodržiavanie práv pracovníkov v súlade s medzinárodnými záväzkami;
 5. vyzýva svazijské orgány, aby prijali konkrétne opatrenia na dodržiavanie a presadzovanie slobody prejavu, zaručenie demokracie a plurality a zavedenie legislatívneho rámca, ktorý umožňuje registráciu, fungovanie a plnú účasť politických strán, v súlade s medzinárodnými a regionálnymi záväzkami v oblasti ľudských práv a ústavou Svazijska, najmä jej článkom 24;
 6. zdôrazňuje, že nezávislosť súdnictva je základnou demokratickou zásadou, ktorú treba dodržiavať;
 7. domnieva sa, že väznenie politických aktivistov a zákaz odborových zväzov je v jasnom rozpore so záväzkami, ktoré Svazijsko prijalo na základe Dohody z Cotonou, a to rešpektovať demokraciu, právny štát a ľudské práva, a takisto na základe kapitoly o udržateľnom rozvoji v rámci dohody o hospodárskom partnerstve SADC, ktorej podpora zo strany Európskeho parlamentu bude závisieť od dodržiavania prijatých záväzkov vrátane záväzku dodržiavať medzinárodné dohovory, najmä základné normy MOP, ako sú dohovory č. 87 a 98;
 8. pripomína, že EÚ udeľuje Svazijsku obchodné preferencie v rámci VSP s cieľom poskytnúť obchodné stimuly, aby sa zabezpečilo dodržiavanie základných ľudských a pracovných práv a dobrá správa vecí verejných; domnieva sa, že zákaz odborových zväzov a väznenie politických oponentov je v rozpore s týmito cieľmi;

Štvrtok 21. mája 2015

9. vyzýva preto Komisiu, aby splnila svoju povinnosť monitorovať dodržiavanie ľudských práv a dohovorov v oblasti práce a životného prostredia v rámci VSP zo strany Svazijska a začala vyšetrowanie s cieľom určiť, či došlo k vážnemu a systematickému porušovaniu pracovných práv chránených na základe VSP;

10. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokoj predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vláde Svazijska, vládam členských štátov Juhoafrického rozvojového spoločenstva, Medzinárodnej organizácii práce, Africkej únii a generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
